

или няколко съседни селища, и които в делата си не надхвърлят локалната значимост. Но всеки от тези хайдути, като представител на колектива на селището, в което е създадена или през което е „минала“ песента, е „своят“ герой и затова му е отредено място в редицата на героите, макар че е възможно да не се е познавал с тях. Освен това, по този начин се съхранява и възпроизвежда конкретна историческа информация за тези личности, селището и района, която в някои случаи остава единствена, независимо че понякога е нарушена хронологическата последователност на историческите пластове, но във всички случаи това е част от фолклорната история на селището и района, в който се намира то.

В Сливенската фолклорна история Априлското въстание присъства чрез образа на известния хайдушки войвода и водач на чета по време на въстанието в Сливенско - Стоил войвода.⁸³ Сюжетно песните и преданията са обединени от класическата идея за отиване в гората, формирането на четата, нейното разгромяване и гибелта на войводата.⁸⁴ Няма да анализирам тези текстове /това е направено по друг повод/.⁸⁵ Тук искам да се спра само на една от песните като илюстрация на гореказаното. В нея са посочени дванадесет имена /и то с по двете им имена/ на участници в четата от с. Жеравна и Нейково. Разбира се, участниците от двете села са повече⁸⁶, но правото да определи кои да бъдат възпяти в песента е на народния певец. А фолклорното знание за четата на Стоил войвода в района на селата Раково и Нейково се възпроизвежда изцяло чрез образа на местния участник в нея Дели Рад /Ради Тодоров Мухтаров/ от с. Нейково. И за отбелязване преди всичко в предания. /Трябва да се отбележи също, че когато става дума за хайдути в тези села хората най-напред се сещат и разказват за него и след това за други хайдути, действали в района. Дели Рад е местният герой, олицетворяващ героичното в представите на местното население, което нескрито се гордее с него. В преданията е съхранено и още едно специфично отношение с определено оценъчен характер, формирано в дистанцията на времето от събитието-“Той бил бунтовник, а не хайдутин“. Позиция, която гово-